

LEOBEN

2/2025

DNES

**...zdobíme
prenášame
pochováame
otvárame
poznávame
aj súťažíme...**

Deň Zeme

v mnohých podobách

22. apríl je na celom svete známy deň s výrazným ekologickým akcentom. Tradične si ho pripomíname aj v našom meste, ale aj v školách. Tento sviatok je ovplyvnený pôvodným dňom Zeme, ktorý sa pripomínal v súvislosti s oslavami jarnej rovnodennosti 21. marca a oslavoval príchod jari. Zároveň je to deň, v rámci ktorého by sme si mali uvedomiť svoju kolektívnu aj individuálnu zodpovednosť za to, kam smeruje naša planéta a život na nej.

Tohtoročný Deň Zeme mal aj v Leopoldove viacero podôb. S ekologickými a environmentálnymi témami pracovali v základnej škole kontinuálne počas celého roka a intenzívnejšie v marci a apríli na rôznych predmetoch. Žiaci absolvovali prednášky a workshopy o ochrane pôdy, kompostovaní, dôležitosti včiel pre život na planéte a ich ochrane, ale aj o našej zodpovednosti za odpady, ich triedení a záťaži pre život na planéte. Napokon žiaci absolvovali brigádu v okolí školy, ktoré bude zasa na určitý čas estetickjšie aj ekologickejšie. Žiaci pripravili i originálne výtvarné a fotografické práce s témou Zeme a jej ochrany, ktoré boli nainštalované pre širokú verejnosť v sobášnej sieni mestského úradu od 16. apríla do 2. mája. Výstavu hravých prác si dokonca prišli pozrieť aj najmenšie deti z Jasličkova.

Vyvrcholenie Dňa Zeme si vzalo pod patronát mesto spolu s klubom Šidlo. Pripravili ho na sobotu 26. apríla v Novom parku. Doobeda si deti mohli vypočuť veľa zaujímavých informácií o živote hadov a obojživelníkov a takisto si ich zblízka pozrieť. Niektoré z nich žili aj v našej prírode. Rozprávanie ochranára prírody Viliama Vongreja aj živé exponáty deti, ale i dospelých veľmi zaujali. A, samozrejme, najmä to, že niektoré si mohli vziať aj do rúk. Zakrátko sa návštevníci mohli viac dozvedieť o včelách a iných opelovačoch a ich význame pre človeka aj celú flóru a faunu od skúseného včelára Petra Štelca. Napoludnie nasledovala tematicky blízka prechádzka po okolí s bylinkárkou, fytoterapeutkou a lektorkou fermentácie Karolínou Hauer, v rámci ktorej boli viacerí veľmi prekvapení, že aj rastliny, ktoré bežne rastú aj po okrajoch ciest a ktoré pokladáme za buriny, sú zdraviu prospešné alebo dokonca liečivé.

Na svoje si prišli aj tí, ktorých lákalo tajomstvo výroby oxymelu, ktorý sa kedysi používal ako domáci liek a vedecké štúdie podnes potvrdzujú jeho účinky na posilnenie imunity a ďalšie účinky. Jeho základnými zložkami sú jablčný ocot, med a bylinky. Aj preto organizátori pripomenuli, že na jeho výrobu si treba priniesť zavárací pohár a obuv vhodnú do prírody. Po výrobe oxymelu, ktorý si mohol každý zobrať domov, nasledovala beseda s ochranárom o našej prírode, výroba domčekov pre opelovače a iný prospešný hmyz a s oxymelovou témou súvisela aj ponuka ochutnávky bylín. Kolobeh vody v prírode a riziká zmenšovania jej zásob na Zemi mohli deti spoznať v rámci hravých aktivít s názvom Kde sa stráca voda a na praktické aktivity bolo zamerané aj pásmo o vplyve odpadu na naše okolie. Podujatia v Novom parku sprevádzali tvorivé dielničky, maľovanie na kamene, výroba dekorácií z prírodných materiálov, bádanie, pokusy či sadenie bylín. Tí, čo si chceli oddýchnuť, sa mohli premiestniť do klubovne pri Mestskej knižnici a tam si pozrieť krátke filmy o prírode. Počas akcie si mohli návštevníci zakúpiť letničky i planty do

svojich predzáhradiek. Popri popoludňajšom programe organizátori pripravovali malé a zdravé občerstvenie s deťmi a dobrovoľníkmi pre všetkých a potešili sa, že dobrovoľníci rozšírili túto ponuku o niečo dobré aj z vlastnej kuchyne. Mesto Leopoldov a klub Šidlo ďakujú dobrovoľníckam a dobrovoľníkom za ich prácu na tomto projekte: p. Emílii Lesayovej, Emílii Ilkovej, Emílii Pavelkovej, Zdenke Karabovej, Zuzane Šokovej, p. Karabovi, Střelcovi a ďalším, sponzorovi Marius Pedersen a všetkým, ktorí prišli, aby spoločne strávili sobotné chvíle pri prírodnej tematike. Organizátori ďakujú aj rodičom, ktorí vedú svoje deti k tomu, aby im nebolo prostredie, v ktorom žijú, ľahostajné.

(jh)

Fašiangy, Turíce...

Jaké bi to boli výročné svátky bes folklóru... O tom nás zasa presvedčili členovia Klubu slovenského folklóru Mestečko, ktorí na sobotu 1. marca pripravili folklórne pásmo pri príležitosti ukončenia fašiangov. Fašiangový sprievod v maskách a kostýmoch sa stretol popoludní pri stĺpe hanby na námestí a ešte prv, než sa pohol cez park do Spolkovej záhrady, mestečkári vyzvrtali zbehnúvších sa obyvateľov – mnohých aj v maskách. Veselý, rozospievaný a poloroztancovaný sprievod neobišiel ani primátorku, ktorá na námestí veselej chasy na šable napichla kusy slaniny ako symbolické poďakovanie. Na program s folklórnym pásmom piesní a tancov Fašangy, Turíce, ktorého súčasťou bolo aj pochovávanie basy, sa prišla pozrieť asi stovka obyvateľov. Organizátori pre deti v maske pripravili sladkú odmenu a *fašangovníci* si pochutili na tradičných šiškách. Mestečkári však neboli jediní, čo pripomenuli fašiangy. V typickom prestrojení a s veselým programom navštívili mestský úrad a fašiangovo pozdravili všetkých, s kým sa stretli. Žiaci 7. ročníka v rámci projektu Fašiangy, Turíce si pripravili masky, nacvičili vinše aj hudobný sprievod. Fašiangovým pásmom spríjemnili deň nielen ostatným, ale zavítali napríklad aj do Denného stacionára pre seniorov Nezábudka a cestou naspäť potešili svojím spevom i obyvateľov Leopoldova.

(jh)

Záujem o hasičstvo zažíva v meste renesanciu

Kolektívne športy už dlhšie nepatria medzi tie najobľúbenejšie. Napokon, ani dobrovoľným hasičom sa v posledných rokoch napriek úsiliu nedarilo do svojich radov prilákať mladých záujemcov, hoci ešte pred dvoma desaťročiami Leopoldov na súťažiach dobre reprezentovali malí aj mladí hasiči. Zdá sa, že aktuálne svitá v našom meste nádej na oživenie hasičského dorastu isto aj vďaka úsiliu Alexa Kleimana, najmladšieho adepta dobrovoľného hasičstva, ktorý vďaka rodinnej tradícii sa medzi dobrovoľnými hasičmi v hasičskej zbrojnici pohybuje od útleho veku. Na tréning hasičskej súťaže Plameň Alex už na jeseň prilákal svojich spolužiakov zo základnej školy a ešte v októbri naši dobrovoľní hasiči dokázali na súťaž vyslať dve družstvá. Vtedy netušili, že budú naozaj úspešní. Ešte 4. októbra nás reprezentovali na súťaži Mladý hasič a záchranár, ktorá sa s účasťou 20 družstiev uskutočnila v Pastuchove. Spomedzi 15 chlapčenských družstiev zo základných škôl a osemročných gymnázií z hlohovského a piešťanského regiónu napokon na prvom a druhom mieste zahviezdili obidve naše družstvá: zlaté medaily získali Patrik Richter, Richard Ondriš, Šimon Adamkovič, Patrik Munka a strieborné umiestnenie získalo družstvo s Alexom Kleimanom, Adamom Buckom, Martinom Levčíkom a Vladimírom Bajzíkom. Náhradníkom bol Marek Mikula.

Chalani súťažili vo viacerých disciplínach: strelba zo vzduchovky, hod granátom, zásah ručnou prenosnou striekačkou, určovanie vecných prostriedkov v požiarnej ochrane, lezenie tunelom a prvá pomoc. Dobrovoľní hasiči ďakujú najmä Lubošovi Buckovi a Petrovi Horniakovi, ktorí pomohli s dopravou žiakov do Pastuchova, ale aj členom z DHZ Leopoldov, ktorí sa žiakom venovali a pripravovali ich počas tréningov na súťaž. Chalani si svoj úspech pripomenuli na spoločnom stretnutí pri pizzi v pizérii Kaktus v Spolkovej záhrade.

V škole záujemcov o dobrovoľné hasičstvo koordinovala Miroslava Kliemanová. Úspech ich motivoval a pokračovali pod dohľadom členov DHZ ďalej v príprave, ba medzi seba priviedli ďalších žiakov. Na tréning na hru Plameň napr. 7. marca prišlo až 23 detí – medzi nimi desať dievčat, ktoré si napokon vytvorili aj samostatné družstvo. Prípravu na troch tréningoch viedli naši dobrovoľní hasiči a spočívala vo viacerých disciplínach – štafetový beh, viazanie uzlov, teoretická príprava, montáž sania od stroja a zdravotná príprava. 22. marca sa zúčastnili na halovej súťaži mladých hasičov v priestoroch Základnej školy v Dvorníkoch a rýchlosť, presnosť, vedomosti a praktické zručnosti si zmerali s 30 družstvami z okolitých škôl. *„Keďže motivácia žiakov o tento typ súťaže vzrástla, na súťaž sa prihlásili dve chlapčenské a dve dievčenské družstvá. Nesmieme zabudnúť aj na dvoch náhradníkov, ktorí nás na súťaži sprevádzali a svojich spolužiakov, kamarátov podporovali,“* hovorí Miroslava Kleimanová. Súťažné úlohy, ktoré museli žiaci plniť, boli prekonanie rebríkovej steny, príprava scieho vedenia, určovanie vecných prostriedkov, viazanie uzlov. Súťažiaci museli preukázať aj vedomosti zo zdravotnej prípravy a ochrany pred požiarmi. *„Nebyť malých prešlapov, umiestnenie by nás neminulo. Žiaľ, tentokrát sa nám nepodarilo umiestniť sa, ale skúsenosť je niečo, čo nám zostáva po celý život. Podakovanie patrí členom DHZ Leopoldov, ktorí nám pomohli s prípravou na súťaž, počas celého priebehu ich motivovali k najlepším výkonom, zabezpečili občerstvenie a pre žiakov pripravujú malú odmenu za účasť. Okrem toho ďakujeme rodičovskému združeniu*

za zabezpečenie dopravy a vedeniu školy za podporujúci prístup," zhodnotila našu účasť na súťaži M. Kleimanová.

Veríme, že neumiestnenie sa na stupňoch víťazov v tejto súťaži neodradí naše družstvá – práve naopak, bude ich motivovať. Veď prostredníctvom športovej hry získavajú pocit dôležitosti svojho individuálneho výkonu, rozvíjajú svoju zodpovednosť za spoločný výkon, ale aj kamarátstvo, svoju kondíciu a spolupatričnosť.

Naše tímy reprezentovali títo žiaci:

č. 1 - Alex Kleiman, Adam Bucko, Vladko Bajzík, Patrik Munka,

č. 2. - Richard Ondriš, Šimon Adamkovič, Jakub Pestún, Martin Levčík,

č. 3 - Katka Miklovičová, Ema Špacírová, Nina Nemcová, Soňa Pestúnová,

č. 4 - Michaela Ondrišová, Nina Švataráková, Sofia Pisklová, Adriana Kadlečková.

V prípade akéhokoľvek problému boli pripravení štafetu v súťaži prevziať Viliam Guľa a Patrik Richter.

J. Hladký

Škola spája generácie

Základná škola už v minulosti pripravila viacero podujatí, ktoré sa zameriavajú na medzigeneračný dialóg a porozumenie. Prednedávnom sa členovia OZD Šanec posadili do školských lavíc. Ich priateľskými učiteľmi sa stali ôsmaci, ktorí seniorov trochu podučili vo využívaní moderných technológií, ktoré majú uľahčiť život všetkým – aj seniorom. Žiaci si preto na uľahčenie pochopenia pripravili inštruktážne videá a seniorov poučili aj o nástrahách virtuálnej reality a bezpečnosti v online priestore. Vysvetlili im základy online nakupovania alebo využívania zľavových kariet v mobile a napríklad aj to, ako sa dá priamo z domu kúpiť si online lístok na vlak.

Každá generácia má svoje špecifiká a sú jej blízke neraz i rozdielne zvyky i skúsenosti. Preto zasa seniori mladším žiakom spríjemnili jarné prázdniny. Napríklad Peter Blaško priniesol prúty a ochotne žiakom pomáhal pri zapletaní korbáčov. Iní členovia si s nimi zahrali futbal, stolný tenis či spoločenské hry alebo sa venovali ručným prácam. Družinári zasa ešte dlho cítili vôňu, ktorú sprevádza pečenie vianočných oblátok a trubičiek, ktoré im predviedla Elena Slamková.

Zaujímavé bolo aj spoznanie toho, ako sa všetko vyvíja a človek pritom starne. To si uvedomíme vždy s časovým odstupom. Dôchodcovia si tak spoločne zaspomínali na rôzne udalosti zo života mesta i svojho života pri zbierke fotografií Miloša Jančára. Aby si mohli fotografie pozrieť vo väčšom formáte, technicky im pomohol deviatok Samuel Fratrič.

Žiaci základnej školy spríjemňujú stretnutia SZTP ZO v školskej jedálni kultúrnym programom, myslia však aj na dôchodcov v dennom stacionári či domovoch pre seniorov, pre ktorých pripravujú malé darčeky. Tretiaci si už tradične pripravujú projekt, počas ktorého pozývajú svojich starých rodičov do školy.

(mv, ra)

**180. predajňa Tesco je
v Leopoldove**

Niektorým občanom v meste dlhodobo chýbala reťazcová predajňa so širším sortimentom produktov. Od marca tohto roka je už situácia iná – 6. marca v bývalej predajni potravín a zmiešaného tovaru na Hollého ulici otvorila po asi polročnej rekonštrukcii objektu svoju 180. prevádzku spoločnosť Tesco. Predstavitelia spoločnosti na slávnostné otvorenie predajne pozvali aj primátorku a riaditeľku základnej školy.

V rámci otváracieho ceremoniálu predajňa oznámila špeciálnu iniciatívu na podporu tunajšej základnej školy – počas dvoch dní jej venovalo Tesco 1 euro z každého nákupu nad 10 eur. Príspevok má byť použitý na podporu športových aktivít detí. Majiteľov karty Clubcard potešili špeciálne 10-percentné zľavy pri nákupe počas prvých štyroch dní od otvorenia. Otvorenie prevádzky sprevádzali viaceré atrakcie – stánkový predaj pečených kuracích krídel či darovanie živých kvetov alebo balónov návštevníkom. V predajni s plochou 200 metrov štvorcových a otváracími hodinami sedem dní v týždni od 6,00 do 21,00 h spoločnosť zamestnala dvanásť pracovníkov. V predajni je jedna pokladňa s obsluhou a dve samoobslužné pokladne.

(jh)

Pokračuje rekonštrukcia plynovodov v meste

Mesto Leopoldov informujeme občanov o stavebných prácach na rekonštrukcii plynovodov v meste. V tomto roku budú práce prebiehať od 15. 3. do 15. 11. Budú sa realizovať formou prekopania a pretláčania ciest a chodníkov, preto premávka na uliciach v strede mesta bude obmedzená a prídete aj k čiastočným uzávierkam ciest. Práce sa priebežne dotknú Štúrovej a Hurbanovej ulice, Ulice 1. mája, ulíc J. Murgaša, M. R. Štefánika a Holubyho. Etapy:

1. (17. 3. – 26. 8.): Štúrova ulica 12. – 18. týždeň, Ulica 1. mája (popri materskej škole) 18. – 25. týždeň, Gojdičova ulica 25. – 30. týždeň, Murgašova a Holubyho ulica 18. – 29. týždeň;
2. (25. 7. – 29. 9. 2025): Ulica 1. mája (časti od Štúrovej po Gojdičovu) 36. – 40. týždeň.

Ďakujeme za pochopenie.

(ra)

Zapojte sa do chodeckej a bežeckej súťaže

Aj tento rok mesto organizuje populárnu súťaž, v ktorej v podstate nejde ani tak o súťaženie ako o to, aby človek urobil čosi pre svoje zdravie, kondíciu i svoju psyché. Aktivita Mesto mreží beží sa síce začala 17. marca, ale prihlásiť sa do nej môžete prakticky kedykoľvek.

Stačí, keď v období do 1. júna zaznamenáte svoju pohybovú aktivitu prostredníctvom smart zariadenia (fitness náramok, športové hodinky, mobilný telefón...). Zaregistrujte sa cez online formulár (nájdete ho na stránke mesta) a zdieľajte s organizátormi váš výkon. Do 3 dní od uskutočnenia pohybovej aktivity nám zašlite printscreen o vykonanej aktivite prostredníctvom online formulára na webovej stránke www.mestomrezebezi.sk. Minimálna dĺžka behu je 2 km a minimálna dĺžka chôdze 5 km. Prihlásením sa do výzvy účastník súhlasí so všetkými pravidlami tejto výzvy.

Priebežné výsledky budú zverejňované a aktualizované na stránke mesta Leopoldov v sekcii potrebujem vybaviť – Kultúra a šport – Mesto mreží beží. Konečné výsledky organizátori vyhodnotia 7. júna počas podujatia Beh mestom Leopoldov v Spolkovej záhrade. O čo sa súťaž? 1. miesto – poukaz v športovom obchode v hodnote 40 eur, 2. miesto – poukaz v športovom obchode v hodnote 30 eur, 3. miesto – poukaz v športovom obchode v hodnote 20 eur. Odmenu, diplom a medailu získajú prví traja najúspešnejší účastníci v každej kategórii.

Najúspešnejší bežci a chodci sa budú vyhodnocovať osobitne v kategóriách muži a ženy. Okrem toho organizátori spomedzi všetkých účastníkov (behu aj chôdze) vyžrebujú troch ďalších výhercov poukazov v športovom obchode v hodnote 20 eur. Každý účastník výzvy dostane diplom a darček Mesto mreží beží. Na symbolickú odmenu na konci výzvy sa môžu tešiť aj tí, ktorí dosiahnu nasledujúce záchytné body: beh – nad 80 km – cereálne tyčinky, nad 120 km – proteínové tyčinky, nad 200 km – vitamíny, nad 300 km – iontový nápoj; chôdza – nad 120 km – cereálne tyčinky, nad 200 km – proteínové tyčinky, nad 400 km – vitamíny, nad 500 km – iontový nápoj.

Stále však platí, že výzva nie je súťažou v pravom zmysle slova, ide len o zábavnú a prínosnú aktivitu, kde sa môžu účastníci navzájom porovnávať, ale aj podporovať a motivovať obyvateľov k pohybu. Podstata výzvy je zašportovať si s radosťou a s nadšením. Preto mesto ako organizátor podujatia prosí účastníkov, aby ceny vnímali skôr ako bonus či odmenu za pohybovú aktivitu, nie ako cieľ výzvy. Veríme, že všetci účastníci dodržia stanovené pravidlá a podmienky. Nejde len o to, zachovať sa čestne voči ostatným účastníkom a organizátorom, ale predovšetkým voči sebe samým.

(ra)

Naši Mestečkári (6)

Milí naši Mestečeni, ďakujeme vám za podporu a priazeň v minulom roku a tešíme sa na stretnutia na našich vystúpeniach. Rok 2025 sme začali zvesela...

Latino ples, viecha Jašter na Starej hore, Hlohovec 22. 2. Milé pozvanie na tanečné vystúpenie na ples. Na Latino plese sme navodili veselú fašangovú náladu – rozprúdili, oživilo a roztlieskali sme celú sálu. Na záver škola tanca – boli tam šikovní tanečníci, ale aj od nás sa niečo nové naučili.

Fašangy, Turice – folklórne pásmo piesní a tancov spojené s pochovávaním basy, Spolková záhrada 1. 3. *Smutno je nám smutno, ach ty naša basa, prišla sa rozlúčiť, s tebu sa rozlúčiť, tá mestecká chasa...* Pestrý sprievod masiek z námestia až do Spolkovej záhrady, veselá úvodná časť plná tancov a spevu ukončená temperamentným cigánskym bašavelom. Super nálada, veľa potlesku. *Zbohom bud, zbohom bud, basa premilá, v Mestečku nastala, tá tvoja chvíľa, dohrala muzika, dlhý post už bude, až do Veľkej noci, ticho tu bude...* Náreky plačiek a smútočné spevy sprevádzali pochovávanie našej priateľky basy. A kde sme ju pochováli? No predsa Klajmanovi do šenku!

Kurz ľudového tanca, hudby a spevu. Od mája nás môžete vidieť na skúškach každú stredu v priestoroch Spolkovej záhrady, radi vás privítame.

Aké vystúpenia nás čakajú cez folklórne leto? Muzika v Baregsegu, Oravské folklórne slávnosti v Podbieli, Regionálna folklórna prehliadka piesní a tancov – Folklórne Mestečko, XII. medzinárodný hudobný festival na Istrii, Pula, Chorvátsko

Text z piesní CD Mestecké piesne

V Mestečku mám frajera
V Mestečku mám frajera večer za mnu chodíva,
/:dala som mu len raz boškat a už se mnu on býva:/
V Mestečku mám frajerku, peknú, milú, šikovnú,
/:dala sa mi len raz boškat a čul ju mám za ženu:/
Žena som ja, jak ruža, frajera mám za muža,
/:ked ma večer vytancuje, som jak červená ruža:/
Mám ja ženu šikovnú, peknú ako lalia,
/:ked ja sedím večer v šenku, vínko se mnu popíja:/

Pripravila E. Slamková.

Mosty namiesto múrov

V dynamicky sa meniacej spoločnosti 21. storočia čelíme mnohým výzvam, ktoré sú spojené s rastúcou polarizáciou, neporozumením a konfliktmi na rôznych úrovniach – od medziludských vzťahov až po globálne politické napätia. Sociálna, vzdelanostná, kultúrna a náboženská diverzita sice majú potenciál obohacovať našu spoločnosť, často však vedú k nedorozumeniam, predsudkom a napätiu.

Nie náhodou dnes tak často z rôznych miest počúvame o potrebe zmierenia. Zmierenie totiž nie je len abstraktným ideálom, ale konkrétnym procesom, ktorý zahŕňa schopnosť vypočuť si druhého, pochopiť jeho pohľad a hľadať spoločné riešenia. V súčasnej spoločnosti, kde sa názory často vyostrujú a dialóg sa nahrádza konfrontáciou, je dôležité budovať kultúru porozumenia a pokoja. Tento proces je obzvlášť dôležitý v oblastiach, kde spoločnosť každodenne naráža na rôzne typy rozdielov a nesúladu. Príkladom z našich dejín môžu byť vzťahy medzi rôznymi náboženskými komunitami, konkrétne v našom prostredí medzi katolíckou a evanjelickou denomináciou, ktoré v histórii neraz čelili napätiu, no zároveň ukázali, že zmierenie je možné. Skúsenosti z ostatných desaťročí ukazujú, že dialóg medzi predstaviteľmi rôznych tradícií môže viesť k prekonaniu stereotypov a budovaniu vzájomnej dôvery.

Jedným z najefektívnejších nástrojov na dosiahnutie zmierenia je mediácia, teda proces sprostredkovania dialógu medzi stranami v konflikte. Osobitnú úlohu v tomto procese zohráva náboženská a kultúrna mediácia, ktorá využíva prvky duchovnej tradície, etických hodnôt a kultúrnej identity na hľadanie spoločného jazyka medzi rôznymi skupinami. Ako odpoveď na túto potrebu súčasnej slovenskej spoločnosti sme na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity pripravili nový študijný program s názvom *náboženská a kultúrna mediácia*, ktorý bude pripravovať odborníkov schopných viesť dialóg v prostredí náboženskej a kultúrnej diverzity. Program sa zameriava na pochopenie dynamiky konfliktov, etické a teologické dimenzie zmierenia a praktické zručnosti v oblasti mediácie. Jeho absolventi budú schopní pracovať nielen v cirkevných a náboženských organizáciách, ale aj v neziskovom sektore, medzinárodných inštitúciách alebo korporáciách či vo verejnej správe. Ich úlohou bude vytvárať mosty medzi komunitami, podporovať dialóg a prispievať k harmonizácii rôznych typov komunít.

Štúdium bude prebiehať v kombinovanej forme, čo umožňuje flexibilný prístup vhodný aj pre uchádzačov, ktorí už pracujú a majú rodinné alebo iné záväzky. Program sa uskutočňuje v odbore teológia a je preto určený aj tým, ktorí si chcú prehĺbiť svoje poznanie kresťanskej viery, reflektovať jej význam v súčasnej spoločnosti a zároveň získať praktické zručnosti v oblasti mediácie a dialógu medzi kultúrami a náboženstvami.

prof. Miroslav Karaba

Naša rodáčka Marta Hlušíková: Inšpirácia je všade okolo nás

Marta Hlušíková je renomovaná slovenská spisovateľka, ktorá sa venuje poézii, próze aj literatúre pre deti. Vo svojom literárnom portfóliu má viac ako tridsať kníh a jej tvorba je plná inšpiratívnych príbehov, ktoré oslovujú čitateľov všetkých vekových kategórií.

V rozhovore nám povedala, kde čerpá inšpiráciu, aké knihy jej v poslednom období vyšli a aké plány má do budúcnosti. Dozviete sa tiež, ktorá z jej kníh sa dostane na prestížny medzinárodný knižný veľtrh v Bologni.

*Vaša literárna tvorba je veľmi rozmanitá, zahŕňa poéziu, prózu aj literatúru pre deti. Spolu ste napísali, ak sa nemýlim, 35 kníh. Čo vás inšpiruje, kde beriete toľko inšpirácií?

-Kde beriem inšpiráciu? Ťažko povedať, lebo okolo človeka sa vždy nachádza veľa podnetov, ide len o to, ktorý nás potkne a

postaví sa nám do cesty. Je úplne jedno, kde vám do hlavy skočí úžasný námet: na ulici, pri stretnutí s ľuďmi, pri sledovaní života okolo nás. Denne chodím so psíkom okolo dunajskej hrádze, a tak nemôžem nepočuť spev trsteniarikov učupených na dlhých trstinách, nedajú sa nepočuť žabie árie, do toho šum vody a stromov, to všetko je scenéria, v ktorej píšem počas prechádzky. V hlave, samozrejme, tam sa odohráva to najpodstatnejšie. Tam spracúvam všetko to, čo ma stretlo a oslovilo. Tam sa s tou inšpiráciou aj trochu hádam a vysvetľujeme si čo a ako.

*V uplynulom roku sa vám podarilo vydať niekoľko kníh, prezradíte nám o nich viac?

-Rok 2024 bol viac ako úrodný: vyšli mi totiž aj knihy, ktoré mali vyjsť rok predtým. Áno, povedať, že mi vyšli štyri knihy pre deti, znie naozaj veľkoho. Ale tak to je. Dokončila som trilógiu *Modré srdce s kečupovým flakom* (2021) – *Kam zmizol môj brat?* (2022) – *Nenápadní sú vždy naj*, ktorá vyšla vo vydavateľstve Slovart. Uzavrela som príbeh siedmakov Laury a Lukáša. Ten sa v prvom diele trilógie začal nakresleným modrým srdiečkom, ktoré tretiak Lukáš daroval spolužiačke Laure. V závere trilógie sú obaja o štyri roky starší, srdce už nie je nakreslené, no vyrezané z dreva. Príbeh vzťahu dvoch dobrých priateľov však nie je dominantný. Veľkú časť čitateľskej pozornosti na seba strháva Laurin mladší brat Tomáš. Najmä v druhej časti trilógie. *Modré srdce s kečupovým flakom* vyšlo v češtine a teraz pražský Albatros pripravuje do češtiny druhú časť trilógie. Tá by mala vyjsť v októbri tohto roka. Knihu Naja naja a ja (*Perfekt*) som situovala do našej dedinky do čias končiaceho sa covidu. Hlavným hrdinom je šiestak Maťo so svojou pubertou

a priateľstvom s Janou. Naja naja je latinský názov jedovatého hada. Nuž ale viac by som asi nemala prezradiť. Kniha 77 nezvyčajných dní (AlleGro Plus) je kniha o výnimočných dňoch. A vôbec to nemusia byť sviatky. Aj taký deň susedov sa stáva výnimočným, keď je výnimočný sused. Ide o knihu, na ktorú mám dobré odozvy zo škôl. Je to totiž materiál, ktorý pomôže aj učiteľom, aj deťom. Musela som sklbiť informačnú nasýtenosť textu so štylizáciou, do ktorej som dávala nadhľad a vtipné glosovanie sveta okolo nás. Najnovšou knihou je Leto s Marge (Slovart). Na prvý pohľad veselý príbeh dvojčiek Dominika a Oskara. Týždeň pri mori s tajomným pátraním po žltom zošite sa však príchodom domov nekončí. Zápisky starej Marge dávajú letnej príhode hlbší rozmer. Kniha bola zaradená Bibianou medzi pozoruhodné knihy roka, čo ma, samozrejme, veľmi potešilo.

*Ako ste spomenuli, jedna z vašich kníh sa

dostane na medzinárodný knižný veľtrh, ktorý bude v Bologni. Čo vás na tom najviac teší?

-Ide o knihu Leto s Marge, ktorú mi vydalo vydavateľstvo Slovart. Mám z toho radosť, že príbeh, odohrávajúci sa pri mori v Taliansku dorazí práve na taliansky knižný veľtrh a bude sa snažiť votrieť do pozornosti zahraničných vydavateľov. Budem mu držať palce.

*Pochádzate z Leopoldova, no veľkú časť života ste prežili v Trenčíne a Rimavskej Sobote. Ovplyvnila Rimavská Sobota vašu tvorbu a literárne námety?

-Pravdupovediac, Leopoldov vôbec nepoznám, ak nerátam dve besedy, ktoré som tam mala. Ešte som bola v perinke, keď sa moji rodičia presťahovali do Trenčína – otcovho rodiska. Trenčín ma poznačil svojou krásou, aj majestátnym hradom, na ktorom som bola s kamarátkami nespočetne ráz. Zhora, z Matúšovej veže, sme sa dívali na celé mesto a snívali o tom,

čím raz budeme. Po narodení našich detí sme sa s manželom usadili v Rimavskej Sobote. Bývala som v tomto malom a krásnom meste 36 rokov. Navždy mi zostane v srdci námesť s dvoma kostolmi. Samozrejme, školské prostredie troch škôl, v ktorých som učila: Obchodná akadémia (9 rokov), Gymnázium Ivana Kraska (22 rokov) a Súkromná stredná odborná škola na Západe (5 rokov). Najdlhšie som učila v gymnáziu, ktorého prostredie, vyučujúcich a veľa príhod som zobrazila v knihe Žiaden káčer navyše (Slovart, 2017). Je voľným pokračovaním knihy Neznášam, keď ma hladkajú po hlave (Matica slovenská 2009, 2015, 2023). Príbehy literárnych gymnazistov sú plné skutočných situácií, ktoré sa na pôde gymnázia odohrali. Kniha je už vypredaná, dostupná je ešte e-kniha. Samej mi zostali dva kusy, na ktorých sedím. Možno skúsím osloviť vydavateľa, či by neurobil dotlač.

*Okrem písania sa venujete aj prekladateľskej činnosti a lexikografii. Ako zvládáte kombinovať tieto rôzne oblasti literárnej práce?

-K prekladom z češtiny som sa dostala pred trinástimi rokmi. Participovala som na zaujímavej knihe Houslistka (text v češtine – text v slovenčine – grafické listy – CD) Mileny Fucimanovej. Táto zaujímavá publikácia vyšla v bansko-bystrickom vydavateľstve PRO. Okrem toho som sa v Prešove stretla s českým autorom vtipných knížiek pre deti Jirkom Holubom. Tam som sa dostala k jeho knihe Kolík váži Matylda, a už som v tom bola po uši. Dodnes som preložila sedem jeho kníh. Potom ma Múzeum židovskej kultúry poprosilo o preklad Grosmanovej novely Nevesta. Dnes ju Astorka v Bratislave hrá podľa môjho prekladu. Na premiére som sa cítila zvlášť, tak akosi príjemne a možno trochu aj uveličene. Od Nevesty som prešla k novele Obchod na korze. Pani Editku Grosmanovú som už nestihla potešiť, no Grosmanovmu synovi, hudobníkovi žijúcemu v USA,

som urobila veľkú radosť. Pokiaľ ide o najnovšie preklady, musím spomenúť knihy pre deti od Václava Dvořáka, ktoré sú veľmi rozsiahle, majú niekoľko sto strán. Preložila som štyri. Nikdy by som nepovedala, že na staré kolená budem prekladať text odohrávajúci sa v ďalekej budúcnosti kdesi mimo Mliečnej dráhy. Asi desiatku kníh pre najmenšieho čitateľa som preložila a prebásnila z angličtiny. Takže prekladanie je taký môj koníček, ktorý striedam s vlastným písaním.

*Aké sú vaše plány do budúcnosti? Pracujete na nejakých nových literárnych projektoch?

-Začnem ako moja babka kedysi: ak dožijem, tak... Žarty nabok. Nikdy nevieme, dokedy nám bude dožičené byť na tomto svete, ktorý sa akosi deformuje, ale to dajme nabok. Takže: ak dožijem, rada by som dotiahla niektoré nedokončené rukopisy: štvrtú knihu poviedok pre dospelých, dve básnické zbierky, z ktorých je jedna už takmer hotová a jedna stále otvorená, knihu veršikov pre deti a čosi, čo mi ešte sedí v hlave, no zatiaľ iba v hlave. Je to kniha pre deti.

Onedlho vyjdú moje poviedky pre deti a mládež vo vydavateľstve Perfekt. Doteraz boli roztrúsené v zborníkoch tohto vydavateľstva. Vybrala som poviedky za posledných pätnásť rokov a kniha sa bude volať podľa názvu jednej z nich: Srdce v ofsajde. Dúfam, že sa tento rok podarí vydavateľstvu Perfekt poslať medzi čitateľov môj preklad knihy veršov Vreckový zverinec od Jiřího Žáčka a že sa podarí moju knihu Naja naja a ja vydať aj v maďarskej mutácii (na preklade pracuje Juhász Katalin, moja bývalá študentka z Rimavskej Soboty, dnes šikovná poetka a žurnalistka). Veľmi by ma potešilo, keby si moji spoluredinčania mohli príbeh Maťa prečítať v maďarčine.

(rs)

Seniori na cestách

Tento rok sa dôchodcovia z OZD Šanec vybrali na juh. Najskôr sme navštívili Múzeum holokalustu v Seredi. Hlboko na nás zapôsobili nielen exponáty a fotografie, ale hlavne priestory, kde sa odohrávali kruté ľudské osudy. V Galante sme si prezreli izbu Karola Duchoňa, hudobného skladateľa Zoltána Kodályho, výstavu starých gramofónov, ale spoznali sme aj históriu rodiny Esterháziovcov v zrekonštruovanej veži kaštieľa. Niektorí z nás si posedeli v krásnom historickom prostredí reštaurácie pri výbornej káve.

Vodný kolový mlyn v Jelke a archeoskanzen nám pripomenuli, ako žili a pracovali naši predkovia. Dobré nám padla aj jarná prechádzka po brehu Malého Dunaja. Vo Včelárskej paseke v Kráľovej pri Senci sme si vypočuli mimoriadne zaujímavé a pútavé rozprávanie pána Moravčíka o živote včiel i o význame medu a včelích výrobkov pre naše zdravie. Plní dojemov i nových vedomostí sa tešíme na ďalšie akcie.

V apríli sa niekoľko seniorov vydalo na turistickú vychádzku na Sedliská. Po mrazivých nociach ísť na túru si vyžaduje aj trochu odvahy. Dvanásť členovia OZ Šanec ju našli a – veru – oplatilo sa. Najskôr autobusom do Hlohovca a odtiaľ na Soroš. Tam sa začína nenáročný Náučný chodník Sedliská. Na 4 informačných paneloch sme sa dočítali o rastlinách, živočíchoch, ale aj o geológii a živote. Poniklec veľkokvetý bol už, bohužiaľ, odkvitnutý, ale vynahradil nám ho hlaváčik jarný. Kde-tu sa objavilo aj slniečko a výhľady na okolie boli naozaj krásne. Pokojnú prechádzku v mladom zelenom lese sme ukončili na Jašteri a odtiaľ sme pokračovali peši domov.

A. Benková

Vitajte: mesto pomenované po Leopoldovi I.

V rámci aktivity Poznávajme mestá Slovenska, ktorému sa venujem 4 roky, sme navštívili viaceré mestá a tentoraz sme zavítali aj do Leopoldova. Väčšina ľudí, mimo miestnych, pozná Leopoldov len ako mesto spojené s väzením, ale ani nevedia, že toto pomerne mladé mesto má čo návštevníkom ponúknuť. V tomto roku oslávi 360. výročie od prvej písomnej zmienky, resp. aj založenia. Našu skupinu tvoril väčší počet cestovateľov, ktorí ešte nikdy neboli v tomto meste. Náš program bol zaujímavý a naplnený.

Ako prvá zastávka bola v Slovenskom liehovare a likérke, kde sme sa dozvedeli o výrobe liehu, kvasného octu a zložkách pri ich výrobe. Prešli sme časť areálu s odborným výkladom. Nasledovala exkurzia spojená s nákupom v podnikovej predajni. Do liehovaru a späť sme prechádzali kovovým mostom nad železnicou. Tu sme vnímali železničný uzol

s množstvom koľajníc. Naša cesta smerovala do mesta. V centre sme navštívili Kostol sv. Ignáca z Loyoly z roku 1712. Pán farár nám porozprával o kostole, celom mobiliári a výzdobe. Dozvedeli sme sa, že kostoly so zasvätením sv. Ignácovi z Loyoly sú na Slovensku len dva. Ten druhý je v Čiernom na Kysuciach. Určite málokto vie, že v kostole z vonkajšej strany v múre je železná guľa z polovice 19. storočia ako pamiatka na Slovenské povstanie. Ešte ďalšie 2 sme našli v múre fary. Pred vchodom do kostola stojí rokokový stĺp so sochou Panny Márie. Za kostolom v parku je pranier z roku 1678, ktorý stál do roku 1960 na inom mieste. Je to významná historická pamiatka. Pán farár nám všetko ukázal a odprevadil nás k mestskému úradu. Tu nás už čakala pani Michaela Kollárová z MsÚ. Prišla nás pozdraviť a privítať aj pani primátorka pani Terézia Kavuliaková, ktorá je hrdá na svoje mesto a prezradila, že budova mestského úradu získala cenu CE ZA AR v roku 2023. S dovolením sme si mohli prezrieť aj my všetci jednotlivé miestnosti. Dýchali novotou a modernou eleganciou, s modernými prvkami, výťahom a zeleňou v interiéri. V zasadačej miestnosti je na stene navrhnutý plán mesta. Poslanci vidia a vedia, o akej časti rokujú s pohľadom na túto mapu. Mne by sa páčilo farebné označenie hlavných budov na mape, pre rýchlejšie zorientovanie sa. Doobedie nám ušlo veľmi rýchlo a radi sme išli na dobrý obed do penziónu Nina, kde nám pripravili majitelia chutný obed, dobrú kávičku a rýchlu a milú obsluhu. Budeme ďalej odporúčať ich služby.

Občerstvení a oddýchnutí sme pokračovali k bývalej pevnosti, do múzea väzenstva. Cestou sme išli okolo nového parku pre deti a obyvateľov, ktorý vznikol na základe projektu z roku 2017. Prechádzali sme kamenným mostom na Trolaskoch. Bol vraj postavený v čase výstavby pevnosti, ktorá má tiež svoju dvojíčku v Komárne. Most si nezachoval svoj pôvodný vzhľad. Kedysi spájal západnú bránu pevnosti. Zaujímavosťou je, že ešte v 50. rokoch 20. storočia tu meandroval Váh. Cez most sme prešli k múzeu väzenstva, kde nám pani historička ukázala maketu pevnosti a podrobne porozprávala veľa vecí v múzeu. Pristavili sme sa pri pamätníku, ktorý je z čias vzbury a pri pamätníku, kde boli vysadené 4 lipy. Cestou späť sme prešli znova cez námestie, kde nás zaujal pomník Jarolímovi Gučmanovi, pilotovi, ktorý zahynul v 2. svetovej vojne. Ešte sme stihli kávičku so zákuskom a pešo sme odchádzali plní vedomostí a zážitkov na železničnú stanicu.

Posledná zaujímavosť bola krásna železničná stanica od maďarského architekta Ferenca Pfaffa z rokov 1906 – 1910, bola to jeho najznámejšia stavba na Slovensku. Zaujala nás aj veľkopošná a dekoratívna maľba vo vestibule, ktorej autor je Milan Mravec. Toto dielo má

výšku 4 metre a šírku 12 metrov. Spomenuli sme si aj pár známych rodákov Leopoldova ako Emil Skákala – krasokorčuliar, Emil Paulovič – akademický maliar, Viliam Karmažin – dirigent a hudobný skladateľ, ktorý sa narodil priamo vo väznici, Mária Kusendová – dramatička a spisovateľka, Jaroslav Taraba – sklársky dizajnér, Marta Hlušíková – spisovateľka a v neposlednom rade Kamila Strelka-Kanková, spisovateľka, ktorá napísala knihy Letenka do raja, Letenka do sveta, Letenka do minulosti, Letenka do Bratislavy. Práve v ostatnom čísle Slovenských národných novín č. 6/2025 na s. 13 je o nej článok.

Čo povedať na záver? Asi toľko, že mojím cieľom je oboznamovať Trenčanov a priateľov. Oboznamovať ľudí o tom, kde sa dá cestovať, čo môžu vidieť a spoznať, viac zviditeľňovať cestovný ruch a vedomosť ľudí o našom krásnom Slovensku a aby zaujímavé pamiatky videli na miestach, kde sa nachádzajú. Ďakujem Leopoldovu, že sme stretli milých a ochotných ľudí, videli sme zaujímavé veci, ktoré sú málo známe, podporili sme cestovný ruch a gastro prevádzky. Budeme ďalej rozprávať o pamiatkach Leopoldova a určite viacerí sa ešte vrátia do vášho mesta. Lúčime sa a nasadáme do vlaku smerom do Trenčína...

Text článku a fotografie: Mgr. Lýdia Šimková

Pomáhali prežiť obojživelníkom

S týmto cieľom klub Šidlo v spolupráci s mestom zorganizovali podujatie, ktorého cieľom bolo odchytiť a po zime premiestniť žaby v Moravoch nad Váhom do Striebornice, aby neskončili pod kolesami áut. Organizátori stanovili v strede marca päť termínov, ktoré sa mali realizovať v závislosti od počasia a aj od prirodzenej migrácie žiab. Odchyt bol vždy plánovaný v poobedňajších a podvečerných hodinách a záujemcom stačilo pripraviť si len vedro a rukavice. Prvá expedícia sa konala 17. marca pod dohľadom Zelenej hliadky v Moravoch nad Váhom. Hoci bolo chladno, pomôcť prišli dospelí aj deti z leopoldovského ekologického a prírodovedného krúžku. Hoci ropúch bolo vtedy pomenej, očakávalo sa, že hlavný ťah žiab sa začne, keď teplota dosiahne 10 stupňov. Po niekoľkých dňoch tak priaznivci klubu Šidlo pomáhali v Moravoch opäť.

(jh)

Zomrela lekárka z nášho mesta

Rady lekárov pôsobiacich v našom meste 7. marca opustila vo veku 71 rokov MUDr. Ľubica Šišková. Smútiaca rodina zabezpečila odvoz autobusom z Leopoldova a pohreb sa uskutočnil v utorok 11. marca 2025 v Nitrianskej Strede. Ako výborná profesionálka obetovala lekárskemu poslaniu celý život. Doktorka Šišková bola však viac než len lekárka: bola oporou, priateľkou a dôverníčkou svojich pacientov. Počas dlhých rokov praxe vo funkcii všeobecnej lekárky sa stala nenahraditeľnou súčasťou lekárskej starostlivosti v našom meste. Od roku 1995 ordinovala v rámci Zdravotného strediska Leopoldov a v roku 2015 sa presunula do ambulancie všeobecnej zdravotnej starostlivosti CELLMED, s. r. o., na Ulici 1. mája v Leopoldove.

Svojou empatiou, odbornými znalosťami a neúnavnou starostlivosťou dokázala poskytnúť pomoc ľuďom nielen v čase choroby. Zaslúžila sa o to, že mnohí z nás si dnes môžeme užívať zdravý a kvalitný život. Jej prístup k pacientom bol vždy úctivý. *„Nikdy sa neuspokojila s priemernosťou, vždy sa snažila o to, aby bola pacientom k dispozícii čo najviac a urobila pre nich to najlepšie, čo bolo v jej silách. Jej nezabudnuteľný úsmev a povzbudzujúce slová nám dodávali silu a odvahu čeliť ťažkostiam,“* uviedla vo svojom smútočnom príhovore primátorka mesta Terézia Kavuliaková.

Dôvetok: Po úmrtí doktorky Šiškovej bolo potrebné zabezpečiť služby pre jej pacientov. V súčasnosti je pre pacientov zabezpečené zastupovanie inými lekármi. Pacienti doktorky Šiškovej budú postupne prerozdelení k iným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorým bude následne zaslaná aj zdravotná dokumentácia pridelených pacientov. Viac informácií poskytne Odbor zdravotníctva VÚC Trnava (tel. č. 033/555 9499 alebo 033/555 9494, prípadne mail: zdravotnictvo@trnava-vuc.sk). Ak si niektorí pacienti už samostatne našli iného lekára, je potrebné s ním spísať dohodu, oskenovať ju a poslať (lekár alebo pacient) mailom na zdravotnictvo@trnava-vuc.sk. Zamestnanci odboru zdravotníctva VÚC Trnava na základe tejto dohody zašlú zdravotnú dokumentáciu konkrétnemu lekárovi.

Naši žiaci opäť vyhrali v podnikaní

Podnikanie už dávno nepatrí len do sveta dospelých. Stále sa viac škôl zapája do projektov cvičných firiem, v ktorých majú žiaci možnosť vyskúšať si, aké je to mať vlastnú firmu od výroby produktov až po predaj. Aj naša škola sa zapojila so žiačkami deviateho ročníka do projektu s firmou 7krásky.s.r.o. Naše žiačky sa naučili, ako pracovať vo firme, ako funguje marketing či predaj. Firma vznikla v rámci školského projektu a jej vášňou sú krásne originálne šperky inšpirované históriou a tradíciami Jablonca nad Nisou, ktorý je svetoznámy svojím umením v oblasti šperkov a bižutérie. Deviatky z našej školy sa so svojou firmou 7krásky.s.r.o. zúčastnili na Medzinárodnom veľtrhu cvičných firiem v Bratislave ešte 20. až 21. novembra a účasti sa chopili s nadšením a odvahou. V silnej konkurencii sa nestratili, ich firma zaujala odborné poroty natoľko, že vyhrali 1. miesto za prezentovanie firmy.

V škole sa v rámci vytvarnej výchovy a občianskej náuky venujú cvičným firmám, tvoria plagáty, starajú sa o sociálne siete a o ich webstránku www.7krasky.webnode.sk. Vďaka úspechu v Bratislave sa dievčatá rozhodli zúčastniť sa aj na ďalšom veľtrhu cvičných firiem

13

v Hodoníne. Súťaž sa uskutočnila 28. a 29. januára a dievčatá na nej získali 1. miesto za najlepšieho obchodného zástupcu a 3. miesto za imidž firmy. Dievčatá sa naučili, že s odvahou, kreativitou, tímovou prácou a so správnym prístupom sa dá dosiahnuť veľa a už sa veľmi tešia na ďalšie veľtrhy cvičných firiem. K dosiahnutému výsledku dievčatám gratulujeme a želáme im veľa úspechov na ďalších reprezentáciách.

Mgr. Miroslava Amrit

V Bardejove dobre, v Bardejove zdravo

57 členov leopoldovského SZTP si užívalo týždenný liečebný pobyt v Bardejovských kúpeľoch. Cestovali sme naň spoločne vlakom a keďže rýchliky u nás nestoja, podarilo sa nám vybaviť mimoriadne zastavenie vlaku v Leopoldove a z Kysaku sme zabezpečili odvoz autobusom až do kúpeľov. Tak isto sme cestovali naspäť, takže cestovanie bolo pohodlné a bez prestupovania.

V Bardejove sme absolvovali sme rôzne liečebné procedúry predpísané lekárom pri vstupnej prehliadke, ktorými sme si zlepšovali naše fyzické a duševné zdravie. Krásne a slnečné počasie nás lákalo na prechádzky po parku, na menšie túry po okolí, zdatnejší sa vybrali aj na ťažšie výstupy. V kúpeľnej kolonáde sme využili liečivú vodu z ôsmich prameňov formou pitných kúr a mnohí si potom zdraviu osožiacu vodu aj zobrali domov.

V rámci pobytu sme absolvovali aj spoločný výlet na Duklu. Pamätník československej armády na Dukle je národnou kultúrnou pamiatkou pripomínajúcou spoločnú operáciu sovietskych a československých vojsk o Dukliansky priesmyk. Okolie pamätníka s cintorínom je rozľahlým vojenským múzeom pod otvoreným nebom. Do múzea patrí aj Údolie smrti, kde sa odohrali najťažšie boje s masívnym nasadením tankov.

Unavení po výletoch sme oddychovali vo wellness, kde sme si užívali relax. K dobrej pohode prispeli aj spoločné debaty, kartové hry, posedenia pri kávičke a dobrom zákusku. Všetci sme sa zhodli na tom, že pobyt sa vydaril a domov sme sa vrátili oddýchnutí a spokojní.

Z. Karabová

Métou Mateja Motyčku je vydať knihu o železničnom uzle

Leopoldovská železničná stanica bola celé 20. storočie križovatkou. Schádzajú sa tam trate od Lužianok, Žiliny, od Bratislavy a od Galanty. Aj keď po redukcii dopravy je toho menej, status dôležitého železničného uzla jej zostal. Aj keď už nie je miesto, kde si vedia železničiari čo-to opraviť v depe. Matej Motyčka pochádza z Bratislavy, neskôr býval vo Svätom Jure, teraz žije vo Vrbovom, ale pracuje ako rušňovodič v leopoldovskom rušňovom depe. Pracuje v ZSSK-Cargo Slovakia, teda na nákladných vlakoch. Pôvodne študoval železničnú dopravu na vysokej škole, no nakoniec išiel cestou rodinnej tradície. A tak sa neskôr dostal aj k mapovaniu histórie. A rozhodol sa mapovať leopoldovskú železničnú stanicu.

Mateja Motyčku štúdium veľmi nenapľňalo. Ako to poznáme z filmu Kalamita s Bolkom Polívkom, chcel jednoducho jazdiť na rušni. A to sa mu aj splnilo, a postupne si v našom meste našiel prácu a v širšom regióne aj založil rodinu. „Rozhodol som sa ísť do praxe. Priviedol ma k tomu môj starý otec, ktorý robil na železnici 42 rokov. Takže je to také zdedené. Odmala som sa vozil v mašinkách, prirástlo mi to k srdcu a keď vás to chytí, je to práca na celý život. Môj dedo pochádzal z Margecian, takže poznal som najmä trať z Košíc do Žiliny, dnes do tej Žiliny chodím z opačnej svetovej strany už ako rušňovodič.“ Spýtali sme sa ho aj na to ako sa dostával do praxe. „Tým, že som to mal v rodine, poznal som, mal som aj kamarátov-železničiarov, na železnici som pracoval aj na inej pozícii. Tak mi práca nebola úplne cudzia a som ju poznal. Je to krásne vidieť východ a západ slnka, pohľady na kopce. Rozbehnúť a zabrzdiť jemným pohybom ruky dvetisíc tonový kolos nemá možnosť každý. No má to aj mínusy, stretávame sa so stresovými situáciami, nehodami, jazdou v hmle alebo počas noci, keď sa rušňovodič skôr unaví. Nástup je totiž v ktorúkoľvek dennú aj nočnú hodinu, takže môžeme nastupovať o štvrtej ráno, o 23. hodine ale aj napoludnie,“ hovorí. „Ak chcete fungujúcu rodinu, musíte mať chápujú a milujúcu manželku, mne sa, našťastie, takú podarilo nájsť,“ doplní M. Motyčka a hovorí aj o tom, ako sa dostal železničnej histórii.

„Neviem, ani kedy prišlo k tomu, že som začal zbierať zaujímavosti o depách. Bolo ich viacero, ale tým, že pracujem v Leopoldove, začal som sa viac zaujímať práve o toto depo. Na budúci rok to bude 150. výročie od príchodu prvého vlaku do Leopoldova. Tým, že tu pracujem, poznám aj veľa ľudí, je to rozsiahle a zaujímavé pracovisko. Takže aj preto som sa začal podrobnejšie venovať práve Leopoldovu,“ hovorí. Na ceste železnicou z nášho mesta až po Žilinu nájdeme viacero pracovísk podobných leopoldovskému depu. No mnohé z nich sú už nefunkčné. „Ešte nedávno existovalo viacero takýchto pracovísk. Od Bratislavy po Žilinu bolo depo v Trnave, v Leopoldove, dávnejšie malé depo i v Piešťanoch, potom depo v Novom Meste nad Váhom, Trenčianskej Teplej i Púchove. Mnoho sa však zmenilo. Dnes je rozdiel či depo funguje ako pracovisko, kde rušňovodiči nastupujú do práce, alebo keď toto pracovisko funguje aj ako stredisko opráv hnacích vozidiel. V čase parnej a motorovej trakcie bol potrebný rozsah práce oveľa širší ako je to dnes. Dnes fungujú depá len v Bratislave na Rendezi v Rači alebo Rušňové depo Bratislava-hlavné. Ďalšie je až v Žiline. Ostatné skôr existujú a fungujú ako miesto nástupu do výkonu práce

rušňovodičov,“ dopĺňa Matej. Postupne sme sa dostali k jeho záľube a najnovšie aj práci na mapovaní dejín leopoldovského depa a všeobecne celej železničnej stanice. „Hlavným zdrojom sú pamätne knihy, teda kniha železničnej stanice Leopoldov. Kronika je písaná od roku 1919 a nájdeme ju v archíve Železníc Slovenskej republiky v Bratislave. Navyše, aj na bratislavskom Rendezi, kde sa nachádza niekdajšie Múzejno-dokumentačné centrum ŽSR, dnes Železničné múzeum SR, nájdeme množstvo archívnych materiálov, rôzne plány kolajísk, dokumentáciu, no navštívil som aj Slovenský národný archív. Taktiež sa mi podarilo nájsť kroniku Rušňového depa, ktorú sa, našťastie podarilo zachrániť,“ hovorí.

„Podarilo sa mi dostať ku kronike, ktorá bola písaná v čase socializmu. Takisto sú cenným zdrojom aj archívne knihy, rôzne prevádzkové poriadky, zápisy, ale aj plány budov či kolajísk.“ Dnes, keď prechádzame ponad železničný most, vidíme, že časť budov niekdajšieho Rušňového depa Leopoldov je už zbúraná: „Ide o bývalú opravovňu vozňov, ktorá sa nachádzala v blízkosti točne, tá bola tiež nedávno zasypaná, spolu so zbúraním jednej z pôvodných budov depa. Väčšia časť objektov je nevyužívaná, napríklad objekt vodárenskej veže, časť administratívnej budovy. Pred dvomi rokmi uzavreli aj remízu depa pre zlý technický stav, a tak musia rušne stáť pod šírim nebom.“ Dnes už má výraznú časť zdrojov k novej knihe spracovanú, veľa mu pomohli aj bývalí pracovníci depa. „Stále zbieram všetky materiály, fotografie a plánujem, aby kniha vyšla k spomínanému 150. výročiu príchodu prvého vlaku do Leopoldova. Ak sa informácie od žijúcich pamätníkov nezobierajú teraz, budú navždy stratené. Taktiež archívne materiály sa po rokoch nachádzajú ťažšie. Ak moja práca zaujme čo i len hrstku ľudí, budem to považovať za úspech. Možno o sto rokov ju nájde niekto, kto bude chcieť v mojej práci pokračovať. A táto kniha mu môže pomôcť. Každá práca vás zmení. Mňa bádanie v archívoch zmenilo. Pochopil som, že aj súčasnosť raz bude len spomienka na minulosť. Spomienky treba zachovávať budúcim generáciám. Zaujímavé sú aj fotografie z rodinných archívov, spomienky bývalých zamestnancov. Aj preto hľadám pamätníkov, ktorí niekedy pracovali v Rušňovom depe a majú nielen spomienky, ale prípadne aj fotografie,“ hovorí Matej Motyčka. Ak patríte k nim, ozvite sa mu na mailovej adrese mato.motycka@gmail.com.

Martin Jurčo, foto archív MM

Drobnosti z mesta.

Vyzdobili sme si Veľkú noc. Veľkonočné stromy patria medzi špeciálne rekvizity leopoldovskej Veľkej noci, ktoré potešia oko všetkých, čo prechádzajúci po námestí alebo po hlavnej ceste. Tento rok ich deti aj dospelí prišli mnohými technikami zdobenými kraslicami ozdobiť popoludní 9. apríla. Tým najmenším pomáhali pri vešaní vajčiek mamičky. Tesne pred Veľkou nocou prišli krásne veľkonočné sviatky zavinšovať folklórnym pásmom deti z materskej školy. Spolu s letečkom v krojoch priniesli piesne a vinšovačky, ktoré si odovzdávali generácie našich predkov. Navštívili mestský úrad, zavinšovali návštevníkom parku na námestí a nezabudli ani na seniorov v dennom stacionári Nezábudka – pre jeho klientov si deti pripravili aj milé darčeky. vajcia

Budte ostrážití. Mestská organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých pripravila 10. marca v klubovni Mestskej knižnice Leopoldov nielen pre svojich členov ale aj pre všetkých seniorov prednášku na výsostne aktuálnu tému Ako sa stať obeťou zlodejov a podvodníkov. Prednášajúcou bola Mgr. Silvia Malatinská z odboru prevencie kriminality a venuje sa hlavne podvodom páchaným na senioroch prostredníctvom falošných správ, mailov, telefonátov, online nákupov.

Množia sa podvody. S príchodom jarých dní sa opäť v uliciach mesta ukázali podvodní robotníci, ktorí za zálohu na nákup materiálu a pod. ponúkajú opravy chodníkov, vjazdov a pod. Mesto vyzýva občanov, aby boli ostražití. Takisto viacerí obyvatelia mesta čelia telefonickým podvodom. Telefonujúci pod zámienkou nehody člena rodiny pýtajú peniaze a zlato. Zároveň blokujú telefónne číslo volaného, aby nemohol zavolať a preveriť túto informáciu u svojej rodiny. Dôrazne preto žiadame občanov, aby nezdvíhali cudzie telefónne čísla, neposkytovali svoje údaje o čísle občianskeho preukazu, bankomatovej karty. V prípade, že sa Vám stane takýto prípad, volajte políciu.

Dlhové poradne. Poskytujú komplexné odborné poradenstvo v oblasti riešenia problémov s dlhmi a problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch vrátane psychologického poradenstva. Odborníci sú pripravení porozprávať sa s vami o vašich problémoch, poradiť vám pri zlepšení vašich vzťahov a o vašej dlhovej situácii. Pomoc je bezplatná a je určená pre všetkých. Kontakt: Poradňa komplexnej pomoci Piešťany, Teplická 4, 921 01 Piešťany, tel. č.: +421 905 910 020, e-mail: bdp.pn@upsvr.gov.sk.

Pre stavebníkov. 1. apríla nadobudol účinnosť zákon č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon. Okrem iného sa menia aj správne poplatky súvisiace s jednotlivými úkonmi. V prípade úkonov, pri ktorých sa na základe prechodných ustanovení zákona č. 25/2025 Z. z. bude postupovať podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení platnom do 31. 3. 2025, sa správne poplatky určujú podľa zákona č. 145/1995 Zb. v znení neskorších predpisov, platných od 15. 3. 2025 do 31. 3. 2025. Verejnosť bude môcť naďalej doručovať podania listinne, pričom podania podľa zákona č. 25/2025 Z. z. bude možné od 1. 4. 2025 podávať aj cez Portál výstavby, ktorý bude sprístupnený na webovom sídle úradu: (Portály UUPV SR | Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky). Tlačivá žiadosť a formulárov, ktoré budú platiť od 1. 4., budú zverejňované na webovom sídle mesta. Ohlásenia drobných stavieb, stavebných úprav a údržby stavieb sa od 1. 4. podávajú na Spoločnom obecnom úrade, Podzámska 39, 920 01 Hlohovec.

Pre chovateľov. Upozorňuje chovateľov zvierat, že od 21. marca platia na území celej Slovenskej republiky bezpečnostné opatrenia v súvislosti s nariadením o slintačky a krávačky. Chovatelia ich nájdu na stránke mesta <https://bit.ly/4j23T3p>.

(jh)

Leopoldovskí tenisti zažívajú veľké úspechy

Leopoldovský klub LTC i naši tenisti, ktorí kedysi začínali práve v LTC, sa v ostatnom čase môžu pochváliť významnými úspechmi. Ako prvý prišiel významný úspech Samuela Kyjaciho, ktorý vyhral majstrovstvá Slovenska. Rok 2024 priniesol Samuelovi Kyjaci významné športové úspechy, pričom jedným z najväčších bol práve jeho triumf na letných majstrovstvách Slovenska v kategórii dospelých. Vo finále sa presadil dominantným výsledkom 6:4, 6:0 proti Radovanovi Michalíkov. Tento úspech bol hodnotný aj preto, že Samuel pôsobil v kategórii dospelých iba druhý rok.

Zanedlho prišli ďalšie úspechy, tentoraz žien, keď leopoldovské tenistky zaznamenali pekné úspechy na majstrovstvách žien aj dorasteniek. Sofia Hargašová (LTC Leopoldov) získala titul vo dvojhre na halových regionálnych majstrovstvách západného Slovenska v kategórii ženy. Vo finále si na dvorcoch TK Tenkur Trenčín poradila s Vanesou Mrázovou (TKM - Tenisový klub Madunice) a zdolala ju 6:3, 6:4. Vo štvorhre skončila so spoluhráčkou Klárou Klieštencovou (TK HSC Piešťany) na druhom mieste. Naším tenistkám sa darilo aj na halových majstrovstvách západoslovenského kraja v kategórii dorastenky. Sofia Kyjaci skončila tretia vo dvojhre. Zápas o postup do finále však musela pre chorobu predčasne ukončiť. Podobné nepríjemnosti stretli aj ďalšiu leopoldovskú hráčku Sofiu Hargašovú,

ktorá kvôli zraneniu, bohužiaľ, nedohrala finálový zápas a skončila na 2. mieste. Na druhom mieste sa Sofia Hargašová umiestnila aj vo štvorhre, ktorú hrala so Sophiou Riszdorferovou. Naše hráčky dosiahli veľký úspech, ved medzi najlepšími štyrmi hráčkami turnaja boli dve Leopoldovčanky. Obidve sa vďaka tomuto umiestneniu prebojovali na zimné majstrovstvá SR.

Foto: Slovenský tenisový zväz, ra Samuel Kyjací na prvej fotografii.

Sofia Hargašová na druhej fotografii druhá sprava.

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Biely: **Gorazd Kollárik**

Čierny: **Milan Galbavý**

Turnaj: Okresná súťaž, Kúpele Piešťany - Lokomotíva Leopoldov

Miesto a rok: Piešťany 1986

Otvorenie: Hra štyroch jazdcov - Belehradský gambit (C47)

1.e4 e5 2.f3 Jc6 3.Jc3 Jf6 4.d4 e:d4 (4. - Sb4 5.J:e5 De7 6.J:c6 D:e4+ 7.De2 d:c6 8.Sd2 D:e2+ 9.S:e2 Se6 10.0-0-0 Egiazarian vs. Petrosian, Arménsko 2005) **5.Jd5!?** (Pozri diagram!) **5. - J:e4** [5. - Se7 6.Sc4 (6.Sf4 d6 7.J:d4 J:d5 8.e:d5 J:d4 9.D:d4 Sf6 10.De4+ De7 11.D:e7+ S:e7 12.Sd3 Sd7 13.0-0 0-0 14.a4 a5 15.V:f1 Sf6 =) 6. - 0-0 7.0-0 d6 8.J:d4 J:d4 9.D:d4 J:d5 10.S:d5 Sf6 11.Dd3 c6 12.Sb3 Ve8 13.Vd1 De7 14.f3 Vd8 15.c3 Se6 16.Sc2 g6 17.De3 d5 18.e:d5 V:d5 19.V:d5 S:d5 20.D:e7 S:e7 =; 5. - d6 6.J:d4 Se7 7.Se2 0-0 8.0-0 a6 9.Jc3 Ve8 10.f4 Sf8 11.Sf3 Sd7 12.Se3 Vb8 13.Sf2 g6 14.Sh4 Sg7 15.Jb3 Dc8 16.Dd2 b5 17.Vae1 a5 18.Jd5 Bednář vs. Fiačan, Ružomberok 1996; 5. - Sb4+ 6.J:b4 J:b4 7.Sg5 d6 8.J:d4 Sd7 9.Sc4 h6 10.Sh4 De7 11.0-0 0-0-0 12.Ve1 g5 13.Sg3 Je8 14.c3 Jc6 15.J:c6 S:c6 16.Dd4 Vg8 +/- Flemming vs. Ostreich, op. 1996; 5. - h6 6.J:d4 J:e4 7.Jb5 Sc5 8.Dg4 0-0 9.S:h6 +/- Rodošič vs. Gligorič, Belehrad 1945] **6.De2** (6.Sc4 Se7 7.J:d4 0-0 8.Sb5 Sc5 9.0-0 J:f2 10.De2 Jg4+ 11.Kh1 d6 12.Jb:c7 Vb8 13.De1 Jge5 14.Dg3 Kh8 15.Sb3 Jd4 =/+; 6.Sd3 Jc5 7.0-0 Je6 8.Sg5 f6 9.Sh4 Kf7 10.Sg3 d6 11.c3 d:c3 12.J:c3 g6 13.Sc4 Sh6 14.Ve1 Ve8 15.Sh4 Kg7 =/+) **6. - f5 7.Jg5** (7.Jd2 d3 8.D:d3 Jb4 9.J:b4 S:b4 10.c3 Sc5 11.J:e4 De7 12.Se3 S:e3 13.Jd6+ D:d6 14.D:d6 S:f2+ 15.K:f2 c:d6 16.Vd1 Vf8 17.V:d6 Ke7 18.Vd2 Vb8 19.Sd3 b5 20.Ve1+ Kf6 21.g4 g6 22.g:f5 g:f5 =/+) **7. - d3 8.c:d3** (8.D:d3 Jb4 9.J:b4 S:b4+ 10.c3 J:g5 11.c:b4 0-0 12.Se2 d6 13.Dc4+ Je6 14.0-0 Df6 15.Vd1 Sd7 16.a4 f4 17.Sf3 Sc6 18.Sg4 d5 19.Dd3 Vad8 20.Sd2 Se8 =/+) **8. - Jd4 9.Dh5+ g6 10.Dh4 c6 11.d:e4 c:d5 12.e:d5 Sg7** (12. - Da5+ 13.Sd2 Da4 14.Dg3 Jc2+ 15.Kd1 J:a1+ 16.b3 Dg4+ 17.D:g4 f:g4 18.Sb5 Se7 19.Ve1 Kf8 20.d6 Sf6 21.Je4 Sg7 22.Sg5 h5 23.Se7+ Kg8 24.Jf6+ S:f6 25.S:f6 Vh7 26.Ve7 +- podľa kor. p. Meier vs. Krečmar) **13.Kd1** (13.Dg3 0-0 14.d6 Da5+ 15.Sd2 Ve8+ 16.Kd1 Da4+ 17.b3 J:b3 18.Sc4+ D:c4 19.a:b3 Dg4+ 20.D:g4 f:g4 =/+ Misachuchov

vs. Malinin, kor. p. 1990/91) **13.- h6 14.Jf3**

J:f3 15.D:d8+ K:d8 16.g:f3 Sd4 (16. - d6 17.Vg1 g5 18.h4 Sd7 19.h:g5 Sa4+ 20.Kd2 Vc8 21.Sd3 Vc5 22.g:h6 S:h6+ 23.Ke2 S:c1 24.Va:c1 V:d5 25.Vh1 Ve8+ 26.Kd2 Sc6 =/+; 16. - g5 17.f4 g4 18.Sd3 d6 19.Ve1 Sd7 20.Ve2 Ve8 21.Se3 b6 22.a4 Kc7 23.a5 Kb7 24.Vc2 Vec8 25.V:c8 S:c8 26.Vc1 S:b2 27.V-c2 Sa3 28.Sb5 Kb8 29.a:b6 Sc5 30.S:c5 d:c5 =) **17.Sd3** (17.Vg1 g5 18.Sd3 d6 19.f4 g4 20.Vf1 Ve8 21.Vb1 Sd7 22.Sd2 Vc8 23.Sb4 Sc5 24.Sa5+ b6 25.Sc3 a5 26.Kd2 Kc7 27.V-be1 h5 28.Sf6 Vf8 29.Sg7 Sb4+ 30.Sc3 Kd8 =) **17. - S:f2 18.h4 b6 19.h5 g5 20.S:f5 Sb7 21.- Se4 Vc8 22.Vb1 Sd4 23.Sd2 Se5 24.b3 Vc5 25.b4 Vc4 26.Ke2 Ve8 27.Vhc1 V:c1 28.V:c1**

d6 29.b5 Sf4 30.Vd1 (30.S:f4 g:f4 31.Kd3 Ve5 32.Kc4 V:h5 33.Vg1 Sc8 34.Vg8+ Kc7 35.Vg7+ Sd7 36.a4 Kd8 37.Vg6 Ke7 38.Vg7+ Kd8 39.Vg6 Kc7 40.Vg7 Vg5 =) **30. - S:d2 31.K:d2 Sc8 32.a4 Vf8 33.Ke3 Sd7 34.Sg6 Se8 35.Vg1 S:g6 36.h:g6 Vg8 37.f4 V:g6 38.Ke4 Ke7 39.f:g5 h:g5 40.Kf5 Vh6** (40. - Vg8 41.V:g5 V:g5+?? 42.K:g5 Kf7 43.Kf5 Ke7 44.Kg6 Ke8 45.Kf6 Kd7 46.Kf7 Kd8 47.Ke6 Kc7 48.Ke7 +-) **41.K:g5 Vh3 42.Kf5 Kf7 43.Vc1 Vh5+ 44.Ke4 Vh4+ 45.Kf5 Vh5+ 46.Ke4 Vh4+ 47.Kf5 Vh5+ remíza.**

Ak v prvých ťahoch otvorenia partie (1.e4 e5 2.Jf3 Jc6 3.Jc3 Jf6) uvedú šachisti do hry všetkých svojich „koníkov“, vznikne *Hra štyroch jazdcov*, ktorá môže ďalej pokračovať: 4.d4 e:d4 5.Jd5, čo je tzv. belehradský variant - gambitové pokračovanie tohto systému pomenované podľa súboja Trajkovič vs. Radošič, Belehrad 1945 (5. - J:d5 6.e:d5 Sb4+ 7.Sd2 De7+ 8.De2 S:d2+ 9.K:d2 D:e2+ 10.S:e2 Je7 11.d6 atď.). V našom remízovom dueli čierny prijal ponúknutú obeť pešiaka (5. - J:e4), ale v dvanástom ťahu si musel dať pozor, aby nepadol do pripravenej pasce: 12. - J:c2+? 13.Kd1 J:a1 14.Dd4 Vg8 15.d6 S:d6 16.D:d6 De7 17.Sf4 Vg7 18.Sc4 Jc2 19.K:c2 h6 20.h4 a5 21.Dd5 h:g5 22.h:g5 De4+ 23.D:e4+ f:e4 24.Sd6 Vg8 25.Vh4 Vf8 26.V:e4+ Kd8 27.S:f8 d5 28.S:d5 Sf5 29.Sg7 Kc7 30.Kb3 S:e4 31.S:e4 Ve8 32.S:g6 Vg8 33.Se5+ Kb6 34.Sf5 V:g5 35.g4 s výhrou bieleho. Nakoniec v našej partii vznikla pozičná remíza opakovaním ťahov. Čierny môže gambit odmietnuť ťahmi ako napr.: 5. - h6, 5. - d6, 5. - Jb4, 5. - J:d5, 5. - Sb4+, 5. - Sc5 a 5. - Se7, ktorý je považovaný za najbezpečnejší, ako dosiahnuť vyrovnanú hru (remízu). Viaceré varianty vedú k obojstranne ostrej hre, kde môžu uplatniť svoje schopnosti kombinační hráči: 5. - Jb4 6.J:d4 (6.Sc4 Jb:d5 7.e:d5 Sb4+ 8.Sd2 De7+ 9.De2 S:d2+ 10.K:d2 D:e2+ 11.K:e2 c5 12.d:c6 d:c6 13.J:d4 0-0 = Polovodin vs. Notkin, Rusko 1993) 6. - J:e4 7.Jf5 c6 8.J:b4 Da5 9.Df3 S:b4+ 10.c3 J:c3 11.a3 Jd5+ 12.Kd1 g6 13.Jh6 f6 14.Sc4 Se7 15.Ve1 Dc5 16.S:d5 D:d5+ 17.D:d5 c:d5 18.- Se3 Kf8 19.Sd4 d6 20.Vc1 Sd8 21.S:f6 S:f6 22.Vc7 Se5 23.f4 Se6 24.f:e5 d:e5 25.Vf1+ Ke8 26.Jf7 Vf8 27.Jd6+ Kd8 28.V:f8+ K:c7 29.Jb5+ Kb6 30.V:a8 K:b5 31.Ve8 Sg4+ 32.Kd2 e4 33.Ve7 Kc6 34.h3 Sd7 35.Ke3 Kd6 36.V:h7 Sc6 37.Vg7 Ke5 38.V:g6 d4+ 39.Ke2 Sb5+ 40.Ke1 Sc6 41.Vg5+ Kf4 42.h4 e3 43.Ke2 a6 44.g3+ Ke4 45.Vg4+ Ke5 46.Vg6 Sb5+ 47.Kf3 Sc6+ 48.V:c6 remíza. Kto sa chce vyhnúť belehradskému gambitu, tak hrá 4. - Sb4 s následným variantom: 5.J:e5 J:e4 6.Dg4 J:c3 7.D:g7 Vf8 8.a3 Sa5 9.J:c6 d:c6 10.De5+ De7 11.D:e7+ K:e7 12.Sd2 Sf5 13.b:c3 S:c2 14.Sc4 b5 15.Se2 Vg8 16.0-0 Kd7 17.Vfc1 Se4 18.g3 a6 19.Ve1 Vae8 20.a4 Sb6 21.Se3 f6 22.a:b5 a:b5 23.c4 b:c4 24.S:c4 Sd5 25.Sd3 Se4 smerujúcim do takmer vyrovnanej pozície.

V tomto roku uplynulo 35 rokov od vzbury väzňov v leopoldovskej väznici a o rok neskôr v novembri bude zase také isté výročie od úteku odsúdených. Podporučík in memoriam **Milan Galbavý** (* 1957 - † 1991), otec rodiny, bol jedným z piatich dozorcov zavraždených pri úteku väzňov z Leopoldova začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia. Nebojácne sa postavil na odpor voči zločincovi pri vchode do väznice, ktorý na neho vystrelil a nakoniec dorazil nožom. Skonal tam na zemi 23. 11. 1991 vo veku 34 rokov. Pochovaný je na cintoríne v Piešťanoch. Poznal som ho ako vášnivého šachistu dobre vyzbrojeného šachovou teóriou. Naposledy sme sa spolu stretli neskoro popoludní vo vlaku smerujúceho z Piešťan do Leopoldova ešte za socializmu, kde mi počas jazdy prezradil, že ide na marx - leninské školenie do zamestnania, lebo vtedy bola taká politická situácia v ČSSR.

(GK)

ŠACHOVÉ OKIENKO

Je pozoruhodné, že šachoví skladatelia sa objavujú aj v celkom malých obciach na Slovensku, o ktorých niektorí ani nevedia, kde sa nachádzajú (Jozef Ložek - Lukáčovce, Jozef Havran - Hliník nad Hronom, Stanislav Hudák - Brekov, Alexander Fica - Sládečkovce, Marián Križovenský - Kendice, Ján Jurčo - Važec, Jozef Žatko - Chynorany, Peter Polák - Borský Peter, Cyril Opalek - Borský Jur, Viliam Ondrejka - Rišňovce, Dominik Šimora - Rišňovce, Marián Žemla - Šulekovo). Príčin môže byť viacero. Kráľovská hra ich zaujala natoľko, že sa ju naučili hrať podľa nejakej šachovej príručky alebo priamo z pravidiel šachu, ktorý si nemali s kým zahrať, ale náhodou si všimli v novinách alebo časopise šachovú rubriku, ktorá ponúkala na vyriešenie nejakú dvojťažku či trojťažku. Vyriešenú skladbu poslali do redakcie, kde ich redaktor rubriky za správne riešenie odmenil hodnotnou knižkou. To ich povzbudilo do ďalšej aktivity v oblasti kompozičného šachu. Pritom nezostali stáť len pri riešení, ale sa pokúsili aj o vlastnú tvorbu, hoci nevedeli, že na to treba poznať aj nejakú teóriu z KŠ, ktorý v sebe skrýva nielen riešenie, ale aj skladanie úloh. Takto začínal aj **Jozef Taraba** (* 16. 11. 1947 - † 27. 1. 2000) z Trakovíc pri Leopoldove. Jeho učiteľmi i poradcami boli nielen šachoví redaktori v *Práci*, *Smene*, *Pravde* a *Hlase ľudu*, ale aj rôzne príručky z oblasti kompozičného šachu vydávané na Slovensku. Veľkým pomocníkom boli tiež tzv. metodické listy, ktoré sa vydávali v brožovanom vydaní a písali ich renomovaní slovenskí skladatelia. Jozef sa v začiatkoch svojej tvorby opieral o prvú slovenskú knihu o kompozičnom šachu *353 šachových problémov* (1957) a *Šach do vrečky* (1963), ktoré napísal (zostavil) Bedrich Formánek (* 1933 - † 2023) z Bratislavy. Povoláním bol ekonomický inžinier. Od r. 1975 žil v Kežmarku, kde pracoval ako hlavný ekonóm na roľníckom družstve, neskôr ako audítor a tam aj umrel. Svoju prvotinu uverejnil r. 1964 v denníku *Smena* ako 17-ročný. Vo svojej kompozičnej tvorbe sa zameriaval hlavne na dvojťažky, kde dosiahol aj najviac vyznamenaní. Celkovo zložil 233 šachových skladieb (165 dvojťažiek, 27 pomocných matov, 21 trojťažiek, 17 samomatov, 2 mnohotažky a 1 iné), z ktorých niektoré boli uverejnené až po jeho smrti. Dosiahol 130 vyznamenaní (49 cien - 8 prvých, 47 čestných uznaní, 29 pochvalných zmienok a 5 v súťažiach družstiev). V Albumoch FIDE (1914 - 2003) získal 3 body. Skladby uverejňoval samostatne alebo aj v spoluautorstve (Labai, Lehen, Dučák, Kiss, Mlynka). Inšpiráciu hľadal u renomovaných skladateľov, ktorých

úlohy sa snažil dotvoriť podľa vlastnej fantázie. Niekoľko rokov viedol v Kežmarku krúžok kompozičného šachu, z ktorého vzišli aj viacerí známi skladatelia. Poznali ho tiež bývalí leopoldovskí futbalisti - seniori (Anton Gergič, Slavomír Piovarči, Eduard Bednárik, Karol Slovák, Viliam Chovanec, Gustáv Zenner a ďalší), lebo ako študent VŠ si prišiel rád zahrať futbal do nášho malého mesta, kde našiel priateľský kolektív, ktorý vyhovoval jeho naturelu. Týmto krátkym článkom sme si pripomenuli 25. výročie úmrtia tohto významného slovenského šachového skladateľa, ktorého pomerne krátky život prerušila zákerná choroba. Za uplynulých 25 rokov by bol iste zložil niekoľko ďalších sto skladieb pre riešiteľov a získal za ne niekoľko desiatok významných. Nie každému je však dovolené dožiť sa vysokého veku, čo je ovplyvnené životným štýlom, stravovaním, ale aj dedičnými chorobami.

Skladba zobrazená na diagrame získala II. cenu v dvojročnej súťaži *Pravdy*. Biely v nej začne a dá mat 2. ťahom! Pri jej riešení si treba dať pozor na pokusy, ktoré nevedú do cieľa: 1.S:c3? 1.d:e3? 1.Jf3?

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo odovzdajte na MsÚ v Leopoldove do 16. 6. 2025. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 78 bol vyžrebovaný Ján Marko z Bratislavy. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 78 (Alan Formánek a Bedrich Formánek): **1.Dg6!** s hrozbou 2.D:e6 mat, 1. - K:d6, Ke5, V:d6, Ve5 2.Jc4, Jf3, De4, Dd3 mat.

Alan Formánek (* 1962) je elektrotechnický inžinier (vyštudoval elektrotechnológiu na EF SVŠT v Bratislave) žijúci striedavo v Kanade (tam študoval jazyky) a na Slovensku. Je vášnivým vysokohorským horolezcom a skalolezcom. Od r. 1998 je riaditeľom *Medzinárodného festivalu horských filmov vo Vancouveri* a od r. 2000 *Festivalu Hory a mesto* v Bratislave.

(GK)

Sachové okienko

Skladba č. 79

Jozef Taraba

Pravda 1977 - 1978

II. cena

Mat 2. ťahom (12 - 13)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník:3 9.V ydáva:M čstoL čopoldov.S ídlov ydavateľaa a drčsar čdakcič:H lohovskáč čsta 1818/2A, 920 41 Lčopoldov; IČO: 00312703. Rčdakčná rada: Juraj Hladký – předsčda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Tčlčfón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@lčopoldov.sk. Vychádza –čs–krát ročnč. Inzčrcia v rčdackii. Nčpřčdajnč. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Lčopoldov. Distribúcia: Roz–irujč sič–domáčich přčdajcov. Evidčnčnč číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: máj 2025

